

ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР: СУТНІСТЬ ТА АКТУАЛЬНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ

Зінченко Оксана, студентка групи Ю-64

Перші шлюбні договори з'явилися у XVII столітті в Англії. У законодавство України це поняття увійшло 1992 року, коли Кодекс законів про шлюб і сім'ю доповнили статтею 27-1, що дає право особам, які укладають шлюб, «за власним бажанням укласти угоду про вирішення питань життя сім'ї і передбачити майнові права й обов'язки членів подружжя». Через рік, 16 червня 1993 року, вийшла постанова Кабінету міністрів України «Про порядок укладання шлюбного контракту», яка регулює основні питання, пов'язані зі складанням цього документа.

Так, вперше в Україні з явилася законодавчо закріплене право подружжя на укладання шлюбного контракту.

Останнім часом в українській сімейно-правовій науці активізувалися наукові дослідження правового режиму майнових відносин подружжя. Так, питання шлюбного контракту (договору) та визначення ним правового режиму майна подружжя розглядалися певною мірою в дослідженнях присвячених, зокрема, функціям шлюбного контракту, правовому режиму майна членів сім'ї, особистим відносинам подружжя та відносинам подружжя стосовно їх майна, правовому регулюванню відносин власності між подружжям.

Шлюбний контракт — це не що інше, як угода, договір про вирішення питань сімейного життя, закон для обох сторін.

Умови шлюбного контракту не можуть погіршувати становище будь-кого з подружжя, порівняно з законодавством України. Порядок укладення шлюбного контракту визначається Кабінетом Міністрів України.

В юридичній літературі шлюбний контракт характеризується як такий, що розрахований на застосування в майбутній (шлюбний) період, як умовна угода з відкладальною умовою, як єдина шлюбна угода, яка набирає чинності у зв'язку з настанням іншого юридичного факту, тобто реєстрації шлюбу. З цивілістичної точки зору перешкод для визнання шлюбного контракту не існує. Дійсно, шлюбний контракт, що нині згідно з чинним законодавством укладається лише між особами, які мають вступити в шлюб, набирає чинності лише після реєстрації шлюбу. Отже, якщо шлюб не відбувся, то взагалі і умови шлюбного контракту не будуть виконуватися, тобто залишаться існувати лише формально.

Відповідно до ст. 92 СК України визнається, що суб'єктами шлюбного договору можуть бути наречені (абзац другий ч. 1 ст. 28 СК України); подружжя.

Шлюбним договором регулюються майнові відносини (права та обов'язки) і тільки майнові між подружжям, або між тими, хто вже давно перебуває у шлюбі, визначаються їхні майнові права та обов'язки.

У шлюбний договір не можуть бути включені умови, які суперечать правам дитини. Може бути визначене передання дитині у користування житлового приміщення, ін. майна, та розмір і порядок стягнення аліментів.

У шлюбному договорі той, з ким проживає дитина, не може відмовитися від права на примусове стягнення аліментів на неї.

Однією з найсуттєвіших умов шлюбного контракту може бути умова про правовий режим подружнього майна. Подружжя може включити в контракт пункти, в яких буде закріплено яке майно, придбане в шлюбі, буде спільним, а яке роздільним

Майнові відносини подружжя передбачають спільність ведення домашнього господарства, спільне вирішення питань, пов'язаних з володінням, користуванням та розпорядженням майном. Разом з тим, кожен з подружжя є самостійним суб'єктом права та можуть виступати в цивільному обороті від свого імені, а також мати майно на праві приватної власності.

До шлюбного контракту може бути внесений пункт про те, що речі професійних занять одного або двох з подружжя будуть належати тому з них, для кого вони були придбані або тому, хто буде вказаний.

Укладення шлюбного договору, як і інших договорів відлому, передбачає певне коло обмежень, щодо зазначених положень, тощо.

Так, наприклад, при укладенні шлюбного договору не можна: зобов'язати одного з членів подружжя заповідати належне йому майно особі чи кільком особам, на яких вкаже інший член, обмежувати право чоловіка (жінки) на звертання до суду по захист своїх прав; ставити одного з членів подружжя у край несприятливе чи протизаконне становище (наприклад, не можна вносити в шлюбний контракт пункт про відмову одного з членів подружжя від аліментів); не припускається одностороння відмова від виконання шлюбного договору чи одностороння його зміна.

Розглядаючи саме укладення шлюбного договору, то можна сказати, що цей договір потребує до себе беззаперечної уваги та належного виконання, тому саме форма шлюбного договору відіграє не останню роль, саме вірного оформлення є запорукою вірного виконання цього договору.

Законодавство визначає форму шлюбного договору. Згідно зі ст. 94 СК шлюбний договір укладається у письмовій формі й нотаріально посвідчується.

Незважаючи на певні психологічні, емоційні застереження, шлюбний договір виконує важливу виховну, дисциплінуючу функцію, а тому розширення практики його укладення заслуговує на підтримку.

Гончарова А.В. – асистент кафедри права